

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Vyletové a soudců JUDr. Anny Grimové a Mgr. Tímmy Šmehlíka ve věci

oprávněné: **PROFI CREDIT Czech, a.s.**, IČO 61860069
sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátkou JUDr. Kateřinou Perthenovou
sídlem Velké náměstí 135/19, 500 03 Hradec Králové

proti

povinnému: **J. H.**, narozený dne [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Němcem
sídlem Mendíků 1396/9, 140 00 Praha 4

o vymožení 57 982 Kč s příslušenstvím

o návrhu povinného na zastavení exekuce

o odvolání povinného proti usnesení Okresního soudu v Domažlicích z 29. 10. 2018, č. j. 11 EXE 758/2017-59

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně výrokem I napadeného usnesení zastavil řízení o návrhu povinného na zastavení exekuce provedené soudním exekutorem Mgr. Martinem Tunklem, Exekutorský úřad Plzeň-město a výrokem II a III žádnému z účastníků a ani soudnímu exekutorovi nepřiznal právo na náhradu nákladů za tuto fázi exekučního řízení. V odůvodnění uvedl, že exekuce skončila vymožením pohledávky s příslušenstvím a nákladů exekuce dne 9. 10. 2017 a platí pravidlo, že jednou skončenou exekuci již nelze otevřít. Existují z něj sice výjimky v situaci, kdy exekuční titul nenabyl vykonatelnosti nebo je ve zjevném nesouladu s hmotným právem, ale o takový případ se v projednávané věci nejedná. Třebaže podle úvěrové smlouvy byla úroková sazba za půjčení jistiny 87 % ročně, exekuční soud není oprávněn náležitosti smlouvy přezkoumávat, a navíc to byl povinný, kdo smlouvu podepsal, s úvěrovými podmínkami včetně vysokého úroku souhlasil a případnou neplatnost právního jednání tedy sám způsobil. V té souvislosti soud prvního stupně odkázal na § 579 odst. 1 občanského zákoníku, podle kterého platí, že způsobí-li někdo neplatnost právního jednání, nemá právo namítnout neplatnost nebo uplatnit z neplatného právního jednání pro sebe výhodu. Povinný se proti tomu mohl bránit návrhem na zrušení rozhodčího nálezu, což neučinil. Na základě těchto úvah soud prvního stupně uzavřel, že pokud byla pohledávka včetně nákladů řízení vymožena, exekuce skončila a

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Háková.

pověření exekutora zaniklo, povinný se již nemůže domáhat jejího zastavení. Výroky II a III o nákladech řízení odůvodnil s odkazem na § 89 věta první zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád (e. ř.) tím, že oprávněná ve vyjádření k návrhu na zastavení exekuce náklady řízení nepožadovala a soudní exekutor již náklady exekuce obdržel a věc má za vyřízenou.

2. Proti usnesení podal povinný včas odvolání. Sněsl celou řadu argumentů na podporu jeho názoru, že exekuce byla vedena na základě nezpůsobilého exekučního titulu, kterým byl rozhodčí nález vydaný rozhodcem, jenž k tomu neměl pravomoc. Rozhodčí nález je proto spolu s úvěrovou smlouvou absolutně neplatný pro rozpor s dobrými mravy, a nestal se vykonatelným. Za této situace je podle něj třeba exekuci zastavit i poté, co pohledávka s příslušenstvím a náklady exekuce již byly vymoženy, neboť jen v takovém případě mu bude umožněno domáhat se po oprávněné vydání bezdůvodného obohacení. Zdůraznil, že v jeho případě byla exekuce vedena různými způsoby, což se podobá několika současně vedeným výkonům rozhodnutí lišících se způsobem výkonu. V takovém případě nucené vymožení peněžitého plnění podle jednoho výkonu vede k jeho faktickému ukončení, ale pro ostatní výkony je důvodem pro ukončení zastavením podle § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř. Také v jeho případě, kdy pohledávka byla vymožena podle jednoho exekučního příkazu, je tak třeba ohledně ostatních exekučních příkazů exekuci zastavit. Povinný dále poukázal na sjednanou výši úroku 87,9 % ročně překračující dobré mravy a s odkazem na jím citovanou judikaturu Ústavního soudu zdůraznil, že je neakceptovatelné, aby se soudní ochrany dostalo subjektu, který evidentně poškozují práva svých klientů. Nic na tom nemění ani to, že smlouvu podepsal a s úvěrovými podmínkami souhlasil, neboť zásada „vigilantibus iura a pacta sunt servanda“ je v jeho případě v příkrém rozporu se zásadou dobrých mravů. V neposlední řadě povinný poukázal na ekonomickou závislost rozhodce na oprávněné, z čehož dovozoval jeho nemožnost a neschopnost spor objektivně rozhodnout a z toho plynoucí neplatnost rozhodčí smlouvy kvůli jejímu rozporu s dobrými mravy. Z těchto všech důvodů povinný žádal, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně změnil a exekuci zastavil pro její nepřijatelnost podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., exekutorovi uložil povinnost vrátit mu vymožené náklady exekuce a povinností zaplatit exekutorovi náklady exekuce zavázal oprávněnou a stejně tak jí uložil zaplatit jemu náhradu nákladů řízení o zastavení exekuce.
3. Oprávněná navrhla potvrzení usnesení. Stejně jako povinný i ona odkázala na řadu rozhodnutí soudů všech stupňů, podle kterých nelze dodatečně rozhodnout o zastavení exekuce v situaci, kdy exekuční řízení již před tím skončilo vymožením pohledávky. Zdůraznila, že všechny zákonem stanovené předpoklady pro nařízení exekuce byly splněny, neboť jinak by ji exekuční soud nenařídil a soudního exekutora jejím provedením nepověřil. Ostatně ani povinný se proti usnesení o nařízení exekuce neodvolal a během exekučního řízení zastavení nenavrhla. Exekuce proto skončila jejím provedením a jedná se o stav závazný pro účastníky řízení a exekutora, ale i pro třetí osoby. V rozporu s ústavním principem ochrany důvěry občanů v právo je vyloučeno uvedení v předešlý stav a otevření již skončené kauzy. Jako nesprávný oprávněná odmítla názor povinného o neplatnosti rozhodčí a úvěrové smlouvy. Zdůraznila, že s povinným dohodla pravomoc k řešení sporů z úvěrové smlouvy kterýmkoliv z ad hoc uvedených rozhodců, neveřejnost rozhodčího řízení a možnost rozhodnutí bez nařízení ústního jednání. Obdobné rozhodčí smlouvy Nejvyšší soud shledal platnými a povinnému nic nebránilo navrhnout další jména rozhodců nebo nesouhlasit s rozhodcem jí navrženým.
4. Odvolací soud přezkoumal usnesení podle § 212a odst. 1 o. s. ř. a § 52 odst. 1 e. ř., a to podle § 254 odst. 8 o. s. ř. bez jednání, a dospěl k závěru, že odvolání povinného není důvodné.
5. Podle obsahu spisu bylo exekuční řízení zahájeno na návrh oprávněné z 16. 2. 2017 k vymožení částky 57 982 Kč s 8,05 % úrokem z prodlení p. a. od 19. 9. 2016 do zaplacení, smluvní pokuty ve výši 1 799,70 Kč a dále ve výši 0,25 % denně ze 45 168 Kč od 3. 9. 2016 do zaplacení, nákladů předchozího řízení ve výši 10 102,40 Kč a nákladů exekuce a jejím provedením byl pověřen soudní exekutor Mgr. Martin Tunkl. Exekučním titulem byl pravomocný a vykonatelný

rozhodčí nález JUDr. M. T. z 21. 11. 2016, č. j. 101 Rozh 6112/2016-9. Soudní exekutor pak povinného a jeho manželku vyrozuměl dne 27. 4. 2017 o zahájení exekuce, a stejného dne vydal exekuční příkazy, kterými postihl jejich účty u peněžních ústavů, exekuční příkaz přikázáním pohledávky povinného vůči KB Penzijní společnost, a.s. a exekuční příkaz srážkami ze mzdy povinného u jeho plátce mzdy O2 Czech Republic, a.s. Dne 9. 10. 2017 soudní exekutor vydal vyrozumění o skončení exekuce s tím, že pohledávka včetně příslušenství a nákladů exekuce byla zcela vypořádána, čímž zanikly účinky všech exekučních příkazů. Podle jím provedeného vyúčtování exekuce z 18. 10. 2017 byla z celkem vypořádané částky 143 846,62 Kč uhrazena pohledávka oprávněné s příslušenstvím v celkové výši 119 065,82 Kč (z toho jistina 57 982,00 Kč, úroky z prodlení 4 398,68 Kč, smluvní pokuta 40 702,14 Kč, náklady předchozího řízení 10 102,40 Kč a exekuční náklady 5 880,60 Kč) a náklady soudního exekutora ve výši 24 780,80 Kč. Dne 1. 11. 2017 povinný navrhl zastavení exekuce kvůli nezpůsobilosti exekučního titulu. Oprávněná se zastavením exekuce nesouhlasila, a proto exekutor návrh postoupil exekučnímu soudu, který o něm rozhodl přezkoumávaným usnesením.

6. Podle § 51 písm. c) e. ř. soudnímu exekutorovi zaniká oprávnění k vedení exekuce, jestliže pohledávka, její příslušenství a náklady exekuce byly vypořádány.
7. Podle § 47 odst. 7 e. ř. provedením exekuce a zastavením exekuce zanikají účinky všech vydaných exekučních příkazů.
8. Názor povinného, že ohledně exekučních příkazů, které nevedly k vypořádání pohledávky, je třeba exekuci zastavit, je v rozporu s citovaným ustanovením. Pokud jde o další jeho námítky, lze souhlasit s tím, že judikatura Nejvyššího soudu (viz usnesení sp. zn. 21 Cdo 3266/2013 publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí pod č. 62/2014) dovodila možnost zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. i po plném vypořádání pohledávky. Stejně tak z usnesení sp. zn. 20 Cdo 3331/2017 plyne přípustnost zastavení exekuce i po jejím skončení z toho důvodu, aby vypořádané plnění mohlo být „identifikováno s bezdůvodným obohacením“ a povinný pak mohl žalovat o jeho vrácení.
9. V projednávané věci však je situace jiná a odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně důvod k takovému postupu neshledal. Zmíněná judikatura nezbytnost potřeby zastavit ukončenou exekuci vedenou na základě nezpůsobilého exekučního titulu dovozovala z toho, že pouze následným zastavením exekuce lze odstranit újmu vzniklou povinnému tím, že na něm bylo vypořádáno plnění, na které oprávněný, případně soudní exekutor, neměli právo. Do doby, než se tak stane, podle ní přetrvává procesní důvod, pro který vypořádané plnění náleží oprávněnému, popř. exekutorovi a v případném nalézacím řízení zahájeném povinným jako žalobcem o vydání bezdůvodného obohacení již údajně soud nemůže jako předběžnou posoudit otázku, zda byl nebo nebyl dán důvod pro zastavení exekuce. Shora zmíněná rozhodnutí tak dovozují přípustnost zastavení exekuce skončené jejím provedením z jazykového výkladu § 268 odst. 1 o. s. ř., podle něhož zastavit výkon rozhodnutí z důvodu uvedeného pod písm. g), tedy v situaci, kdy po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, nelze, pokud byl výkon rozhodnutí proveden. Z absence tohoto zákazu u jiných důvodů pro zastavení výkonu rozhodnutí tak podle interpretačního pravidla „a contrario“ tak podle nich plyne, že má-li dojít k zastavení výkonu rozhodnutí jinak, než podle „písm. g“, jeho provedení tomu nebrání. Jak však uvedl Krajský soud v Plzni v usnesení sp. zn. 14 Co 47/2018, s nímž se odvolací soud ztotožňuje, taková interpretace vede k závěrům, které se protíví obecně přijímanému principu, že řízení, které skončilo (a jehož „běh“ nebyl procesně předvídaným postupem obnoven), nelze zastavit. Ostatně ke stejnému závěru dospěl také Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 20 Cdo 2421/2004, v němž dovodil nepřípustnost vedení řízení o zastavení již skončené exekuce.
10. Podle odvolacího soudu tak i v případě, že exekuce byla provedena bez existence vykonatelného exekučního titulu, to samo o sobě neodůvodňuje možnost jejího zastavení po skončení exekučního řízení. Kromě takové situace, kdy byla exekuce vedena na základě nezpůsobilého

exekučního titulu, totiž mohou existovat i jiné důvody, pro které by ji nebylo možno provést. Jedná se např. o situaci, kdy chybí některá z podmínek řízení, jako třeba kdy je vedeno exekuční řízení s účastníkem, který nemá procesní způsobilost. V takovém případě však již tento závadný stav není možno po skončení řízení nijak napravit, resp. náprava bude v zásadě možná pouze cestou mimořádných opravných prostředků. Podle odvolacího soudu proto neexistuje žádný relevantní důvod, proč by tomu mělo být jinak v případě, kdy byla exekuce provedena na základě nezpůsobilého exekučního titulu.

11. Jen na okraj k tomu odvolací soud podotýká, že i otázku způsobilosti exekučního titulu nelze v projednávané věci zodpovědět ve prospěch povinného. V té souvislosti pak odkazuje na odůvodnění soudu prvního stupně, který v rozhodčí smlouvě a úvěrové smlouvě absolutní neplatnost neshledal. Právní úprava obsažená v zákoně o rozhodčím řízení až do 30. 11. 2016 nevyklučovala možnost uzavření rozhodčí smlouvy pro řešení sporů vyplývajících ze spotřebitelských smluv. Taková smlouva pouze nesměla obsahovat ujednání, které by způsobilo významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran v neprospěch spotřebitele (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2011 sp. zn. II. ÚS 2164/10). Odvolací soud souhlasí s oprávněnou, že povinný měl řadu možností sdělit své výhrady proti jednomu ze 13 v rozhodčí smlouvě z 25. 11. 2015 uvedených rozhodců (mezi kterými byl rozhodce JUDr. T. ■■■ uveden na 3. místě) před jejím podpisem, popř. sám navrhnout osobu, který by měla podle něj případný spor rozhodnout, a že nic takového neučinil. Stejně tak pokud se povinný v úvěrové smlouvě zavázal, že za poskytnutou mu částku 32 000 Kč vrátí oprávněné do smluvené doby 47 991 Kč, a pokud tak neučiní, zaplatí jí kromě toho nemalou smluvní pokutu, nelze ještě samo o sobě považovat za ujednání, které by bylo v rozporu s předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele a jen z toho dovozovat nezpůsobilost exekučního titulu.
12. Pokud jde o argument povinného, že bez „odklizení“ neoprávněně vedené exekuce by se nemohl domáhat vrácení vymoženého plnění, také s tím nelze souhlasit. Jestliže oprávněná v exekuci vymáhané právo nikdy neměla, úspěšně provedená exekuce jí právo k přijatému plnění nezakládá. Takové plnění je a vždy bude bezdůvodným obohacením bez ohledu na to, zda to bude konstatováno v nadbytečně vedeném řízení o zastavení exekuce. V té souvislosti odvolací soud odkazuje na rozhodnutí velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia NS sp. zn. 31 Cdo 3309/2011, podle kterého „pokud žalovaný at' již dobrovolně nebo ve vykonávacím řízení splní na základě pravomocného rozsudku uloženou povinnost, pak v případě, že tato povinnost podle hmotného práva skutečně existovala, zaniká splněním. Jestliže neexistovala (k rozporu rozsudku se skutečným hmotněprávním stavem může dojít např. pro neunesení důkazního břemene, při rozsudcích pro uznání a zmeškání apod.), získává žalobce na úkor žalovaného bezdůvodné obohacení“. Stejně tak podle právní teorie (viz Petrov, Hulmák a kol. Občanský zákoník VI, C. H. Beck 2014, s. 1865) „výkon rozhodnutí ani exekuce nezakládají právní důvod pro to, aby si oprávněný mohl výtěžek ponechat“. Zastavení exekuce jako předpokladu k tomu, aby povinný mohl požadovat vrácení vymoženého plnění, by bylo možno dovodit pouze ve vztahu k vymoženým nákladům. Podle odvolacího soudu ani tato skutečnost neodůvodňuje právo domáhat se dodatečně zastavení exekuce skončené již před tím provedením. Důsledkem takového postupu by byla časově neomezená možnost povinných dosáhnout bez využití obvyklých procesních prostředků změny v právech a povinnostech v minulosti skončeného řízení, což by bylo v rozporu s požadavkem právní jistoty účastníků řízení a třetích osob.
13. Pokud tedy byla exekuce skončena před tím, než povinný navrhl její zastavení z důvodu nevykonatelnosti exekučního titulu, nejsou pro rozhodnutí o takovém návrhu dány procesní podmínky. Jedná se přitom o takový nedostatek, který nelze odstranit, a proto řízení o návrhu povinného na zastavení exekuce je nutno podle § 104 odst. 1 o. s. ř. zastavit. Odvolací soud z těchto důvodů přezkoumávané usnesení včetně nákladových výroků jako věcně správné podle § 219 o. s. ř. potvrdil.

14. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. a s přihlédnutím k tomu, že oprávněná jejich přiznání vůči povinnému ve vyjádření k odvolání nepožadovala.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat dovolání za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. Dovolání se podává u Nejvyššího soudu, prostřednictvím soudního exekutora, do dvou měsíců od jeho doručení.

Plzeň dne 17. prosince 2018

JUDr. Jana Vyletová v. r.
předsedkyně senátu